

Zalakaros lakóhelyi környezeti állapotáról beszámoló

1 Természeti adottságok, tájhasználat

1.1 Területhasználatok

Zalakaros közigazgatási területe 1717 ha, ebből 1399 ha külterület és 318 ha belterület. A lakosság létszáma 2025. évben 3004 fő.

A település területének 71 %-án (1224 ha) folyik mezőgazdasági termelés, ez meghaladja az országos átlagot, viszont az erdős terület aránya (144 ha – 8 %) nem éri el az országos átlag felét sem.

Zalakaros területén leginkább a löszös üledékes, agyagbemosódásos barna erdőtalaj jellemző. Ez minőségileg megfelel a mezőgazdasági műveléshez. A területen nincsenek kis-, közép- vagy nagygazdaságok. Kizárólag mikrogazdaságok működnek a területen, számuk nem becsülhető. Az átlagos táblaméret 1,8 hektár. Deflációs károk a település közigazgatási területén nem jellemzőek a vályogos talajszerkezet miatt.

1.2 Úthálózat

Zalakaros önkormányzatának kezelésében lévő úthálózat hossza 62 km, amelyből 33 km burkolatlan, és ebből 5 kilométer a település belterületén fut. A közigazgatási területen 5 km Magyar Közút Nonprofit Zrt. kezelésű út fut, amivel a teljes úthálózat 67 kilométert tesz ki. Az Önkormányzat keresi azon pályázati lehetőségeket, melyeket úthálózat javítására, fejlesztésére fordíthat. 2025. évben útépitésre saját forrásból nem került sor, azonban a Kilátó útra és a Szőlő utca megkezdett felújításának, korszerűsítésére vonatkozóan nyújtottunk be pályázatot. A Hivatali parkoló és a Termál út közötti járda építésére 2025. szeptemberében sor kerül.

A település belterületén kiépített várakozóhelyek a közintézmények, továbbá egyes kereskedelmi, és szolgáltató létesítmények környezetében találhatók. A várakozóhelyek kiépítettsége, száma a jelenlegi igényeknek megfelelő lefedettséget sem biztosítja, ezért a dinamikusan fejlődő turisztikai ágazatnak köszönhetően, a várható fejlesztések figyelembevételével feltétlen szükséges a parkolási igények magas szintű kiszolgálása a későbbiekben is. A Termál és Ökopart projekt keretein belül 78 db parkoló kiépítésére is sor került. A Gyógyfürdő környezetében lévő parkolás lehetőségek vizsgálatára tanulmány készült, a Szőlő utca rekonstrukciójával együtt parkolóhelyek is kerültek kialakításra. A fizető parkolás bevezetéséhez szükséges parkoló jegy kiadó automaták beszerzésére közbeszerzési eljárás indult.

1.3 Potenciális szennyezőforrások

A mezőgazdasági területeket a nagyüzemi termelők mellett a kis területekkel rendelkező földtulajdonosok művelik. Fokozott figyelmet igényel az egyes termelők műtrágya, vegyszer, és növényvédőszer használata, azok megfelelő minőségű és mennyiségű, környezetkímélő alkalmazása, valamint egyre inkább előtérbe kerül a földhasználók képzése és továbbképzése is.

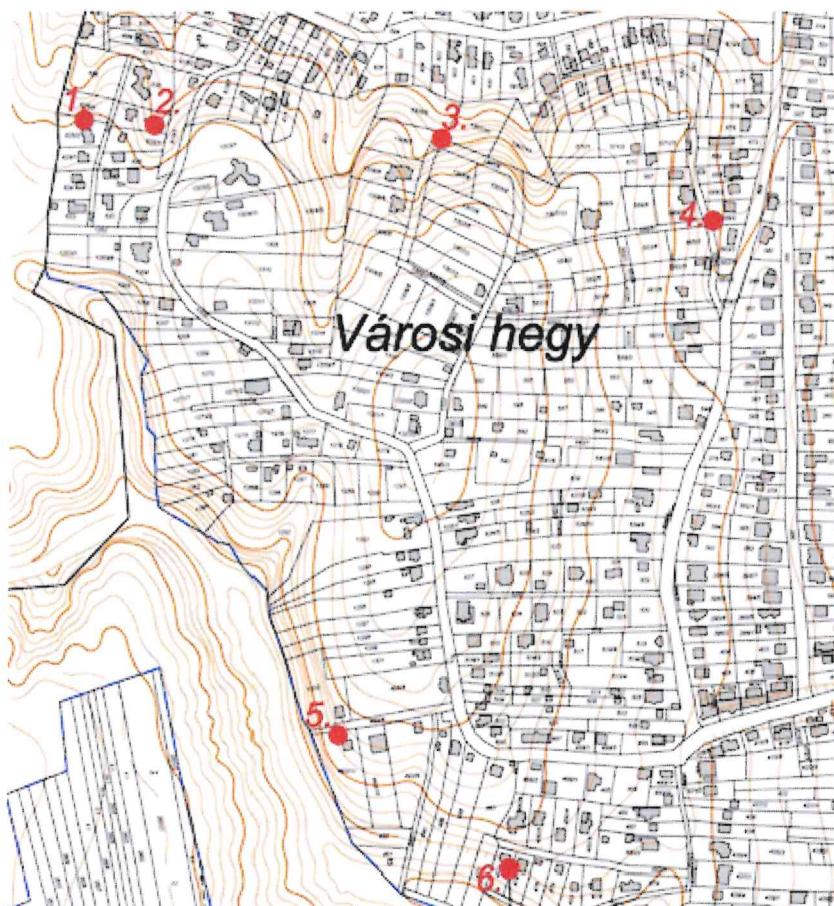
A talajra, ezzel együtt a felszíni és felszín alatti vizek minőségére a mezőgazdasági (állattartás, intenzív növénytermesztés) tevékenységeken felül jelentősebb hatással bíró tevékenységekre, – pl. mezőgazdasági területen történő kommunális szennyvíziszap elhelyezéssel, illetve hígtrágya termőföldön történő elhelyezésre – feljogosító engedéllyel Zalakaroson senki nem rendelkezik.

A háztáji állattartás egyébként már nem jellemző a városban. A település területén található 79 m³-es döngkút 2001-ben bezárták. Jellemzően a zártkertekben zártan megépített közműpótlók is működnek a településen, de így ezek nem veszélyforrások. A település területein elszórva találhatunk elhagyott hulladékot, nincs illegális hulladéklerakó, azonban a Csönte-pusztai útkereszteződés évek óta okoz problémát az oda lerakott illegális szemét miatt. Ennek visszaszorítása érdekében a Rendőrséggel együttműködve megtettük a szükséges lépéseket.

Zalakaros közigazgatási területén ismert, kármentesítést igénylő talajszennyeződés nem található.

1.4 Tájsebek

Működő bánya a település közigazgatási határain belül nem található, azonban felszínmozgás veszélyes területekkel, illetve káreseményekkel találkozhatunk elsősorban a Termál úttól nyugatra eső területeken.

1.5 Hulladékgazdálkodás

Zalakaros területén a lakossági hulladék elszállítása megoldott. A háztartásoktól havonta viszik el négy, nyári időszakban (V-X. hó) nyolc alkalommal a szemetet. A szolgáltató a Viridis – Pannónia Hulladékgazdálkodási Kft. A keletkező hulladék a nagykanizsai (bagolai) hulladéklerakóba kerül. A Zalamerenyei szeméttelp jelenleg már csak átrakóként működik, ahova kizárólag a Szolgáltató által meghatározott hulladékok szállíthatók be. A zöldhulladék lerakására a volt TSZ major területén kialakított lerakóban van lehetőség. A településen 9 darab szelektív hulladékgyűjtő sziget is található. A volt TSZ major területén korábban elhelyezett bontási és építési hulladék ledarálásra került, bevizsgálása után útalapként történő felhasználását tervezzük.

1.6 Talajvíz és ivóvízellátás

Az ivóvíz szolgáltató a településen a Dél-Zalai Víz és Csatornamű Zrt. A hálózatba bekötött háztartások száma 1913 db. A település átlagos ivóvíz fogyasztása 239.174 m³/év. Az ivóvizet a település belterületén fűrt négy darab vízmű-kút szolgáltatja.

2 Felszíni vizek, vízelvezetés

Zalakaros területén több kisebb vízfolyás fut:
Garabonci-malom-árok (időszakos patak)

Temető-árok (időszakos ér)
Banyavölgyi-patak (ér, esővíz befogadó)
Zalakarosi-torrens (ér, esővíz befogadó)

A vízfolyások vízminőségi és hozam adatai nem állnak rendelkezésünkre. A település belterületén (Termál út 4.) van az idegenforgalmat fellendítő gyógyfürdő, ami fedett és 1966 óta működik.

A csapadékvíz elvezetése nyílt vizes árokka, és helyenként zárt csatornával történik.

Egyre nagyobb figyelmet kell fordítani a lezúduló csapadék vizek okozta károk megelőzésére. Az elmúlt években a volt gyümölcsös szinte teljes területéről kivágásra kerültek a gyümölcsfák, a területet szántóként hasznosítják. A művelési ág váltás, valamint a nem megfelelő csapadékvíz-elvezetés miatt az esők több alkalommal is sarat hordtak fel a Termál útra, ezzel akadályozva a közlekedést. Ugyancsak a vízelvezetés hiánya okoz problémát a Berkenye közben. Itt nincs a vízelvezetés megoldva, azt csak magántelkek igénybevételel lehetne megvalósítani. A Termál utcai "almás" vízelvezetési problémája tárgyában a terület felülvizsgálata, a Hatóságok és szakemberek bevonása, probléma feltárása, valamint az érintett feladata meghatározásra került, ezáltal a terület vízelvezetési problémája megszüntetésre került. A Berkenye köz vízelvezetését csak nagyon magas költségráfordítással lehetne megoldani, ebben jelenleg nincs döntés, megállapodás az érintett ingatlan tulajdonosokkal.

Felszíni vizeink között említhetjük meg a fürdő szomszédságában megépült, annak elfolyó vizeit felhasználó Termáltavunkat, mely szintén jelentős szerepet játszik a település esztétikai értékének javításában.

A csapadékvíz gazdálkodásnál meg kell említeni, hogy Zalakaroson épült meg Magyarország első és legnagyobb fenntartható városi drén és növényi rendszere (SUD). A fenntarthatósági és Green City - Zöldebb Városokért alapelvek alapján megtervezett projektben több épület sok 1000 m² tetőfelületéről, a rendezvény tér burkolatáról és a környező utcáról érkező csapadék is ebbe a csapadék kezelő, természet alapú megoldásban (NatureBasedSolution) hasznosul.

Nem elvezetni, hanem helyben tartani kell a vizet. A víz nem átok és probléma, hanem megújuló energia azaz kincs. A víz az élet és a kert alapja, mert a talajban elszikkad, a talajt élőlényeit, baktériumait és gombafonalait és a talajban gyökerező növényeket élteti. A vizet a növények újra elpárologtatják és hasznosítják, egyben hűtik a környezetet. A mélyedésből kimerült földet helyben hasznosították mikrodombok készültek belőle. A projekt bekerült a TeAM HUB – Természet-Alapú Megoldások Magyarországi Hálózatának jó gyakorlatokat bemutató kiadványban is. (forrás: Magnolia Art Kertépítő Kft. facebook oldal)

2.1 Szennyvízkezelés

A település szennyvízcsatorna-hálózata elválasztott típusú. A településen több zárt közműpótlót használnak szennyvíztárolásra, jellemzően a zártkerti területeken. A településen megépített szennyvíztisztítótelepre beérkező szennyvíz mennyisége 355.936 m³ volt. A szennyvíztisztító telepünk fogadja Galambok, Garabonc, Zalamerenye, Nagyrada, Zalasabar és Zalakáros szennyvizeit is. A szennyvíztisztítás biológiai úton és a nyárfáson keresztül történik. A szennyvízhálózat bővítés munkálataira az elmúlt években nem került sor. 2024. évben a szennyvíztelepre vonatkozóan szennyezés-csökkentési ütemtervet kellett készíteni. Az ütemterv alapján 2025. évben a szennyvíztelepen felújítási munkákra került sor.

3 Levegőminőség

A településen a Gránit Gyógyfürdő Zrt-nek, a Napfény Üdülőszövetkezetnek, a Karosinvest Zrt-nek, az Art Hotelnek, a Vasutas ÖTA-Forrás Hotelnek, valamint a Varga & Family Kft-nek van helyhez kötött légszennyező pontforrása. Valamennyi pontforrás a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség engedélyével rendelkezik. Az árokpartok gondozottak, a parlagfű okozta szennyezés is egyre kevesebb alkalommal fordul elő. A településnek 1332 gázfogyasztója van, ebből 1178 lakossági fogyasztás, de ez a szám tartalmazza az üdülőket. Zalakároson nappal van jelentősen nagyobb helyi személyforgalom, de ez még nem okoz komoly légszennyezést.

4 Energiagazdálkodás

A megnövekedett energiaköltségek csökkentése érdekében az Önkormányzat keresi a lehetőségeket, mind az önkormányzati intézmények, mind a közvilágítás vonatkozásában. 2023. évben a Látogatóközpont tetejére napelemek (háztartási kiserőmű) kerültek felhelyezésre, illetve részben a közvilágítási lámpatestek LED-es

lámpára történő cseréjére is sor kerül. 2024. évben folytatódott a közvilágítási lámpatestek LED-es lámpára történő cseréje, 179 db lámpa került így lecserélésre. Ezen beruházással 20 db lámpa kivételével az összes nagyobb teljesítményű (70 W és az feletti) közvilágítási lámpatest leszerelésre került. A közvilágítási hálózat további 339 db kompakt lámpatest (36 W-os) cseréje a hosszabb megtérülési idő miatt nem javasolt, azonban ezek cseréjére vonatkozóan is került pályázat benyújtásra. A Versenyképes Járások Program keretében a közvilágítási szállal nem rendelkező szakaszokon 12 db napelemes lámpa telepítését tervezzük.

5 Zaj- és rezgésvédelem

A településen nem áll fenn zaj- és rezgésvédelmi probléma. Zalakaros zajhelyzetének vizsgálata során – mint minden település vizsgálata során – három fő területre kell kitérni, melyek a közlekedés, az ipari/gazdasági tevékenységek, valamint a kulturális- és szórakoztatóipar.

Ezek közül a települések környezeti zajhelyzetét döntő módon – nagy általánosságban – a közlekedés határozza meg. A város adottságaiból adódóan a fürdőhöz kapcsolódó gépjárműforgalom a domináns. A gyógyhely elnevezés megújítása érdekében 2019. augusztusában mérési jegyzőkönyv készült a Zalakaros, gyógyhely területű közútjain bonyolódó forgalom zajvizsgálatáról. A vizsgált útszakaszok forgalma keltette zajterhelés a vonatkozó környezeti zajvédelmi előírásoknak megfelelt.

Az üzemi jellegű létesítmények zaja csupán lokálisan hat, így a lakosságnak csupán kisebb részét érinti. A településen jelentős zajvédelmi problémát, határértéket meghaladó zajkibocsátást információink alapján üzemi létesítmény nem okoz.

Zajvédelmi szempontból legnagyobb problémát a Korzó területén megvalósuló szórakoztató rendezvények okozzák. Az Önkormányzat és az üzemeltető keresi a megoldást a probléma megszüntetésére, hogy a pihenni vágyó lakosság és vendégek se érezzék a koncertek negatív zajhatásait.

6 Települési zöldfelületek és természeti környezet

Zalakaros belterületén 50 ha zöldfelület van. Ezekből 35 ha területet intenzíven ápolnak, de a fennmaradó 15 ha is gondozott, jó állapotban van. NATURA 2000 terület jogi jelleg feltüntetésére került sor 120 db zalakarosi ingatlan esetében. Ezen ingatlanok Zalakaros közigazgatási területének északkeleti felében helyezkednek el. Zalakaros közigazgatási területén egyéb védett terület nincs.

A város belterülete két, egymástól jól elkülönülő részre tagolódik. A régi település a Fő utca–Zalakomári út térségében alakult ki. Az új, turisztikai szolgáltatásokat nyújtó központ délen a fürdő környékén található. A város összképe harmonikus, kisvárosias jellegű, a zöldfelületek aránya megfelelőnek mondható.

A város északi lakóterületeinek a nagyobb közparkjai a Szent István tér, illetve a Szent Anna templom melletti Hősök tere. A Hősök terén mind a burkolatok, mind a növényzet meglehetősen rossz állapotban van, ezért ennek komplett felújítása időszerű lenne. A fürdő térségének jelentős zöldterületei a Dísz tér, a Polgármesteri Hivatalnál kezdődő sétány, a Boda oldal és az Arborétum 1 és 2., illetve a Gyógyhelyi fejlesztés területe.

Általánosságban elmondható, hogy bár a zöldfelületek a rendszeres fenntartásnak köszönhetően kielégítő állapotban vannak, ugyanakkor a turisztikai szolgáltatások minőségi fejlesztéséhez a zöldfelületek megújítása is sokat hozzá tenne. A legtöbb helyen időszerű lenne a parkok átfogó koncepció szerinti modernizálása, a burkolatok, és utcabútorok cseréje, valamint a növényzet pótlása, kiegészítése, felújítása. A Korzó területén lévő faállományra vonatkozóan szakvélemény készült.

Zalakaroson jelenleg 4 gyermek-játszóter van, ezek mind megfelelnek a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek. A településen található 3 db felnőtt fitness-park eszközei is felülvizsgálatra kerültek a hatályos jogszabályok szerint, a Termáltó és Ökopart területén 3 db eszköz nem kapott megfelelő tanúsítványt, ezen elemek lezárásra kerültek. Igény lenne fiatalok számára létesített kerékpáros-gördeszkás ügyességi pályára, illetve szabadtéri tornaszer-parkra az idősebbek számára. Ez utóbbi az idelátogató osztrák és német turisták számára is vonzó lenne.

A temető megfelelő üzemelése hosszú távon megoldott, a fejlesztési területek jelenleg gyepes kegyeleti parkként vannak nyilvántartva. A felújítására kertépítészeti tervvel rendelkezünk, a ravatalozó előtti terület felújítására az elmúlt évben sor került.

A település zöldterületeinek, és külterületi gyepeinek fenntartását az önkormányzati tulajdonú Karos-Park Kft. végzi. A települési környezet megkülönböztetett gondozását mutatja a 'Magyarország legvirágosabb városa', illetőleg az 'Európa virágos városa' címek és Szervező Bizottság Elnökének különdíja korábbi elnyerése, valamint a 2022. évben elnyert Országos első helyezés is. A 2024. évi Entente Florale Europe nemzeti versenyen Arany minősítést érdemelt ki településünk.

Legújabb zöldterületi fejlesztés a Dísz tér déli oldalának megnyitásával megvalósult Termáltó és Ökopart projekt, valamint a Gyógyhelyi Központ fejlesztése. A zöldterületi gazdálkodás területén külön meg kell említeni a „Living Gardens – Élő Kertek” projektet. A Termáltó és Ökopart területén megvalósított projekt példaként szolgál, hogy a magánkertekben és a közösségi parkokban megvalósítandó egyszerű intézkedésekkel miként lehet a térség biológiai sokféleségét növelni.

Zalakaros déli városrészének zöldterületi ellátottsága kifejezetten jónak mondható, míg az északi rész lényegesen kisebb kiterjedésű közparkkal rendelkezik. A városi zöldterületek jól karbantartottak, ugyanakkor a burkolatok, az utcabútorok és a növényzet tekintetében a korábban leírtak szerint számos helyen felújításra szorulnak.

Játszótereink a kisgyermekek részére készültek, a 10-18 éves fiatalok számára hiányzik egy ügyességi gördeszka-kerékpáros pálya, ahol szabadidejükben összejöhetnek, fejleszthetik képességeiket. A 30+ generáció számára szabadtéri tornapálya létesítése is indokolt volna kültéri tornaeszközök kihelyezésével. A Termáltónál egy ilyen már létesült és a Gyógyhelyi központ fejlesztés keretében is megvalósult egy ilyen.

7 Erdőgazdálkodás

Zalakaros Város Önkormányzata erdőgazdálkodási feladatait szakember bevonásával végzi. A Zalakomári Erdőtervezési Körzet - melyben Zalakaros is benne van - erdőtervezési eljárása 2023. január 20-án indult meg. Az elkészült, illetve jóváhagyott terv határozza meg a következő 10 évre az erdőgazdálkodási feladatokat. A porhatás csökkentése érdekében megvizsgáltuk a védőerdő létesítésének lehetőségét, azonban terület hiányában erre jelenleg nincs lehetőség.

Zalakaros, 2025. szeptember 10.

Czirákiné Pakulár Judit
polgármester